

ДОДАТОК XXIII ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ

Наступний глосарій термінів призначений для пояснення значень певних термінів, що використовуються у Главі 10 Розділу IV (Конкуренція) даної Угоди. Даний глосарій не має юридичної сили і не обмежує розуміння положень даної Глави.

- (a) Території з надзвичайно низьким рівнем життя або зі значним рівнем безробіття: це території, економічна ситуація у яких є надзвичайно несприятливою по відношенню до ЄС у цілому. Дана умова виконується, якщо регіон або субнаціональна географічна адміністративна одиниця з середньою кількістю населення приблизно від 800000 до 3000000 жителів має валовий внутрішній продукт (ВВП) на душу населення, визначений відповідно до стандартів купівельної спроможності менший ніж 75% в середньому по Союзі.
- (b) Серйозне порушення: Порушення, що розглядається повинно глобально впливати на економіку згаданої Сторони або однієї з держав-членів. Порушення не може вважатися серйозним в контексті даного розділу, якщо воно обмежене одним з регіонів Сторін або частиною їх територій.
- (c) Послуги, що становлять загальний економічний інтерес (ПЗЕІ): цей термін визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян, і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики у порівнянні з загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.
- (d) Державні підприємства: будь-яке підприємство, щодо якого державні органи прямо чи опосередковано здійснюють визначальний вплив через право власності на нього, фінансову участь у ньому або правила управління ним.
- (e) Ексклюзивні права: це права, які надаються державою-членом певному підприємству будь-яких законодавчим, регуляторним чи адміністративним актом, що забезпечує йому право надавати послугу чи здійснювати діяльність у межах певної географічної одиниці.
- (f) Спеціальні права: це права, надані державою-членом обмеженій кількості підприємств, які, в межах певної географічної території та в інший спосіб, ніж обумовлено об'єктивними, пропорційними та недискримінаційними критеріями,
 - обмежують до двох чи більше кількість таких підприємств, яким дозволяється надавати послугу чи здійснювати діяльність, або
 - визначають декілька конкуруючих підприємств, яким дозволяється надавати послуги чи здійснювати діяльність, або
 - надають будь-якому підприємству або підприємствам будь-які правові або регуляторні переваги, які істотно впливають на здатність будь-якого іншого підприємства надавати таку ж послугу або здійснювати таку ж діяльність у межах тієї ж географічної одиниці за практично однакових умов.

- (g) Важливий проект загальноєвропейського інтересу або спільного інтересу Сторін: проект є важливим та відповідає загальноєвропейському інтересу чи спільному інтересу Сторін лише у разі, якщо:
- (i) допомога стосується проекту, відносно якого чітко визначені умови його виконання, в тому числі, його учасники та цілі;
 - (ii) проект повинен мати загальноєвропейський інтерес у тому розумінні, що переваги, які досягаються метою проекту, не повинні обмежуватися однією державою-членом чи державами-членами, які реалізують проект, але поширюватимуться на ЄС в цілому,
- або
- він має бути у спільних інтересах Сторін у тому розумінні, що переваги, які досягаються метою проекту, поширюватимуться на обидві Сторони;
- (iii) проект має бути дуже важливим з точки зору його суті та обсягу: це має бути значимий проект відповідно до його цілей та проект значного масштабу.
- (h) Державна монополія комерційного характеру: державні монополії комерційного характеру є монополіями, через які центральні, регіональні чи місцеві органи влади або будь-які інші державні установи Сторони можуть, відповідно до закону чи фактично, контролювати, визначати чи суттєво впливати, прямо чи опосередковано, на імпорт чи експорт між Сторонами. Положення Угоди стосовно державних монополій комерційного характеру застосовуються також до монополій, уповноважених Сторонами.

ДОДАТОК XXIV

ПРОЦЕСУАЛЬНІ НОРМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СУПЕРЕЧОК

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. У Главі 14 (Врегулювання суперечок) Розділу IV даної Угоди та відповідно даних правил:
 - «adviser» (консультант) позначає особу, найняту Стороною для консультування або допомоги у зв'язку з діяльністю арбітражної комісії;
 - «arbitration panel» (арбітражна комісія) позначає панель, встановлену статтею 307 цієї Угоди;
 - «arbitrator» (арбітр) позначає члена арбітражної комісії, що скликана згідно Статті 307 даної Угоди;
 - «assistant» (помічник) позначає особу, яка за умовами призначення арбітром проводить дослідження або допомагає арбітру;
 - «complaining Party» (Позивач) позначає будь-яку сторону, що подає запит на скликання арбітражної комісії за Статтею 306 даної Угоди;
 - «Party complained against» (Відповідач) позначає Сторону, яку обвинувачують у порушенні даної Угоди;

«representative of a Party» (представник Сторони) позначає службовця або будь-яку персону, призначену державною установою, агентством чи іншою юридичною особою публічного права Сторони, яка представляє Сторону у суперечці щодо даної Угоди;

«day» (день) позначає календарний день.

2. Відповідач має завідувати логістичним адмініструванням засідання щодо врегулювання суперечок, зокрема організацією слухання, якщо не погоджено інше. Проте, обидві Сторони повинні розділити витрати стосовно організаційних заходів, у тому числі витрати арбітрів.

ПОВІДОМЛЕННЯ

3. Сторони і арбітражна комісія мають пересилати будь-який запит, повідомлення, письмовий довід або інший документ за допомогою квитанції, поштового замовлення, кур'єру, факсимільного зв'язку, телексу, телеграфу або іншими засобами телекомунікації, що забезпечують запис щодо відправлення.
4. Сторона повинна забезпечити копією своїх письмових доводів іншу Сторону та кожного арбітра. Також потрібно надати копію документа в електронному вигляді.
5. Усі повідомлення, у тому числі, запити стосовно консультацій, необхідно адресувати Міністерству закордонних справ України і Генеральному директорату "Торгівля" Європейської Комісії відповідно.
6. Незначні помилки переписування у будь-якому запиті, повідомленні, письмовому доводі або іншому документі, що відноситься до роботи арбітражної комісії, мають бути виправлені шляхом доставляння нового документу із чітко позначеними змінами.
7. Якщо останній день терміну доставляння документації припадає на офіційний вихідний день України або установ Європейського Союзу, документ має бути доставлений наступного робочого дня.

ІНІЦІУВАННЯ РОБОТИ КОМІСІЇ

8. Якщо Сторони не погодились на інше, вони мають зустрітися з арбітражною комісією на протязі семи днів після дати її скликання з метою визначення таких питань, які Сторони або комісія вважають за потрібне, у тому числі стосовно винагороди та витрат, що мають бути сплачені арбітрам і які повинні визначатись відповідно стандартам СОТ.

ПОЧАТКОВІ ДОВОДИ

9. Позивач повинен надати свої початкові доводи у письмовій формі не пізніше 20 днів після дати скликання арбітражної комісії. Відповідач повинен надати свої контр-аргументи у письмовій формі не пізніше 20 днів після дати доставляння письмових доводів.

РОБОТА АРБІТРАЖНОЇ КОМІСІЇ

10. Голова арбітражної комісії повинен вести усі засідання. Арбітражна комісія може делегувати голові комісії повноваження для прийняття адміністративних та процедурних рішень.

11. Якщо Угода не передбачає іншого та без обмежень змісту пункту 24, арбітражна комісія може здійснювати свою діяльність у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою телефону, факсимільного або комп'ютерного зв'язку.
12. Тільки арбітри можуть брати участь у засіданнях арбітражної комісії, але комісія може дозволяти помічникам арбітрів бути присутніми на засіданнях.
13. Ухвалення будь-яких постанов повинно лишатися функцією виключно арбітражної комісії і не може передаватись.
14. Коли виникає процедурне питання, на яке не розповсюджуються положення даної Угоди та її додатків, арбітражна комісія може застосувати будь-яку належну процедуру за умови, що зазначена процедура гарантує однакове ставлення до Сторін та є сумісною з даною Угодою та її додатками.
15. Коли арбітражна комісія вирішує, що є потреба у зміні будь-якого регламенту слухання або у якому-небудь іншому процедурному або адміністративному врегулюванні, вона повинна письмово сповістити Сторони щодо причин даної зміни чи врегулювання, а також стосовно необхідного для цього часу. Регламент, зазначений у Статті 310(2) даної Угоди не може бути змінено без погодження Сторін.

ЗАМІНА

16. Якщо арбітр не може приймати участі у процесі, вийшов зі складу комісії, або має бути замінений, заміна повинна проводитись відповідно Статтям 307(3) та (4) даної Угоди.
17. Якщо Сторона вважає, що арбітр не відповідає вимогам Кодексу Поведінки і тому вимагає заміни, дана Сторона повинна сповістити іншу Сторону впродовж 15 днів після дати, коли стало відомо про обставини порушення арбітром Кодексу Поведінки.
18.
 - a) Якщо Сторона вважає, що будь-хто з арбітрів (окрім голови комісії) не задовольняє вимогам Кодексу Поведінки, Сторони мають порадитись, і якщо вони дійшли згоди, замінити арбітра шляхом процедур Статей 307(3) і (4) даної Угоди.
 - b) Якщо Сторони не можуть порозумітися щодо необхідності заміни арбітра, будь-яка зі Сторін може подати запит стосовно вирішення даного питання до голови комісії, чиє рішення буде остаточним.
 - c) Якщо відповідно такого запиту, голова комісії вирішує, що арбітр не задовольняє вимогам Кодексу Поведінки, він/вона повинен/повинна обрати нового арбітра за жеребом серед осіб, з яких згідно Статті 323(1) даної Угоди, вибирали арбітра, що тепер вимагає заміни. Якщо вказаного арбітра було обрано Сторонами згідно Статті 307(2) даної Угоди, заміну мають обрати за жеребом серед осіб, запропонованих Позивачем та Відповідачем згідно Статті 323(1) даної Угоди. Вибір нового арбітру повинен здійснюватися за присутністю Сторін та впродовж п'яти днів після дати надання запиту голові арбітражної комісії.

19. а) Якщо Сторона вважає, що голова арбітражної комісії не задовольняє вимогам Кодексу Поведінки, Сторони мають порадитись, і якщо вони дійшли згоди, замінити арбітра шляхом процедур Статей 307(3) і (4) даної Угоди.
- б) Якщо Сторони не дійшли згоди щодо необхідності заміни голови комісії, будь-яка зі Сторін може здійснити запит стосовно зайняття даної посади одним із членів комісії, що залишилися, згідно Статті 323(1) даної Угоди. Його чи її ім'я повинно бути вибрано за допомогою жеребу у присутності Сторін головою Торгового Комітету або його заступником. Рішення даної особи щодо необхідності заміни голови комісії буде остаточним.
- в) Якщо дана особа вирішує, що зазначений голова комісії не задовольняє вимогам Кодексу Поведінки, він/вона повинен/повинна обрати нового голову комісії за жеребом серед осіб, які згідно Статті 323(1) даної Угоди можуть виконувати обов'язки голови комісії. Даний вибір нового голови повинен здійснитися за присутністю Сторін та впродовж п'яти днів після дати подання запиту, вказаного в даному пункті.
20. Судочинство арбітражної комісії має бути зупинено на період часу, необхідний для виконання процедур параграфів 16, 17, 18 та 19.

СЛУХАННЯ

21. Голова комісії повинен затвердити дату і час слухання за погодженням Сторін та інших членів арбітражної комісії і підтвердити це письмово для обох Сторін. Загальнодоступність даної інформації є обов'язком Сторони, яка завідує логістичним адмініструванням засідання, за винятком тих випадків, коли засідання є закритим для громадськості. Якщо Сторони не заперечують, арбітражна комісія може вирішити не проводити слухання.
22. Якщо Сторони не погодились на інше, слухання має відбутись у Брюсселі, якщо Позивачем є Україна, та у Києві, якщо Позивачем є Європейський Союз.
23. Арбітражна комісія може скликати додаткові слухання за згодою Сторін.
24. Усі арбітри мають бути присутні впродовж всього слухання.
25. Наступні особи можуть бути присутні на слуханні незалежно від того, чи воно є публічним.
- (а) представники Сторін;
 - (б) консультанти Сторін;
 - (в) адміністративний персонал, тлумачі, перекладачі і секретарі судового засідання; а також
 - (г) помічники арбітрів.
- Тільки представники і консультанти Сторін можуть звертатися до комісії.
26. Не пізніше ніж за п'ять днів перед датою слухання кожна Сторона повинна надати арбітражній комісії список з іменами осіб, які будуть виступати на

слуханні від імені Сторони, та імена інших представників або консультантів, які будуть присутні на засіданні.

27. Слухання арбітражної комісії відкриті для громадськості за винятком тих випадків, коли Сторони вирішують, що слухання має бути повністю або частково закритим. Однак, арбітражна комісія повинна збиратись у форматі закритого засідання, якщо заяви та доводи Сторін містять конфіденційну інформацію.
28. Арбітражна комісія має проводити всі слухання у однаковій манері та переконатись, що Позивачу і Відповідачу надано однаковий час для виступу:

Довід

- (a) довід Позивача
- (b) довід Відповідача

Довід, що спростовує

- (a) довід Позивача
- (b) заперечення Відповідача

29. Арбітражна комісія може направити питання іншій Стороні у будь-який час впродовж слухання.
30. Арбітражна комісія має забезпечити можливість підготування стенограми кожного слухання і доставити записи Сторонам якомога швидше.
31. Будь-яка із Сторін може подати додаткову письмову документацію стосовно будь-якого питання, що виникло під час слухання впродовж 10 днів після нього.

ПИСЬМОВІ ЗАПИТАННЯ

32. Арбітражна комісія може адресувати письмове запитання одній чи обом Сторонам у будь-який час впродовж слухання. Кожна Сторона повинна отримати копію будь-якого із запитань арбітражної комісії.
33. Сторона повинна надати іншій Стороні копію своїх письмових відповідей на запитання арбітражної комісії. Кожна Сторона повинна мати здатність здійснити письмове коментування відповіді іншої Сторони впродовж п'яти днів після дати доставлення.

КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

34. Сторони та їх консультанти повинні підтримувати конфіденційність слухань арбітражної комісії у разі, якщо слухання були закритими, відповідно до пункту 27. Кожна Сторона та її консультанти повинні вважати конфіденційною будь-яку інформацію, що надана іншою Стороною арбітражній комісії і яку дана Сторона визначає як конфіденційну. У випадках, коли Сторона надає арбітражній комісії конфіденційну версію своїх письмових доводів, вона також повинна у разі запиту іншої Сторони, забезпечити відкрите стисле викладення інформації, яка міститься у доводах і може бути оприлюднена, не пізніше 15 днів після дати подання запиту або доводу, в залежності від того, що відбулося пізніше. Ніщо у даних правилах не повинно заважати Стороні при

оприлюдненні власної позиції за винятком тих випадків, коли така інформація є конфіденційною.

КОНТАКТИ ЗА ВІДСУТНІСТЮ ОДНІЄЇ ІЗ СТОРІН

35. Арбітражна комісія не повинна проводити засідання або зустрічатись з однією із Сторін за відсутністю іншої.
36. Жоден з членів арбітражної комісії не має права обговорювати жоден з аспектів предмету дослідження даного засідання з однією із Сторін за відсутністю іншої.

ДОВОДИ ТРЕТІХ ОСІБ

37. Якщо Сторони не погодились на інше впродовж трьох днів після дати скликання арбітражної комісії, комісія може отримувати добровільні письмові доводи від зацікавленої фізичної або юридичної особи, що знаходиться на території Сторін, за умови, що дані доводи зроблені впродовж 30 днів після дати скликання арбітражної комісії, а також є стислими з урахуванням усіх додатків і мають безпосереднє відношення до фактичних або правових питань, які розглядаються арбітражною комісією. Арбітражна комісія може прийняти рішення щодо введення обмеження кількості сторінок для таких доводів.
38. Довід має містити опис фізичної або юридичної особи, яка є його автором, адресу, вид діяльності та джерело фінансування, а також вказувати на інтерес, який має дана особа у поточному судочинстві комісії.
39. Арбітражна комісія має перелічити у своїх постановах усі доводи, які було отримано нею та які задовольняють вище вказаним правилам. Арбітражна комісія не зобов'язана у своїх постановах звертатися до фактичних або правових обґрунтувань, зроблених у подібних документах. Будь-яку документацію, отриману арбітражною комісією згідно даного правила, слід подати на розгляд Сторін.

ЕКСТРЕНІ ВИПАДКИ

40. В екстрених випадках, що згадані у Статті 310(2) даної Угоди, арбітражна комісія повинна належним чином виправити крайній термін, на який є посилення у даних правилах.

ПИСЬМОВИЙ ТА УСНИЙ ПЕРЕКЛАД

41. Впродовж наради згідно Статті 305 даної Угоди та не пізніше самого засідання відповідно параграфу 8(b) цих Процесуальних Норм, Сторони повинні спробувати дійти згоди щодо робочої мови слухання перед арбітражною комісією.
42. Якщо Сторони не можуть дійти консенсусу щодо спільної мови слухання, кожна Сторона повинна негайно забезпечити можливість і понести витрати на переклад своїх письмових доводів на мову, обрану іншою Стороною і Відповідач має забезпечити можливість переклад усних доводів, на мови, обрані Сторонами.
43. Постанови арбітражної комісії мають бути запротокольовані на мові або мовах, обраних Сторонами.

44. Витрати на переклад будь-якої з постанов комісії потрібно розділити на рівні частини між Сторонами.
45. Будь-яка Сторона може надавати коментарі щодо будь-якої з версій перекладу документа, оформленого відповідно даних правил.

ОБЧИСЛЕННЯ КРАЙНІХ ТЕРМІНІВ

46. У випадку коли завдяки застосуванню пункту 7 цих Процесуальних Норм Сторони отримують документ у різні дні, будь-який термін, що обчислено на підставі дати отримання даного документа, потрібно обчислити з урахуванням дати пізнішого отримання.

ІНШІ ПРОЦЕДУРИ

47. Дані Процесуальні норми також застосовуються для процедур, що встановлені за Статтями 312(2), 313(2), 315(3) і 316(2) даної Угоди. Однак крайній термін, сформульований у даних Процесуальних Нормах, має регулюватись відповідно спеціального регламенту, який впроваджується для застосування постанов арбітражної комісії для інших процедур.

ДОДАТОК XXV

КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ЧЛЕНІВ АРБІТРАЖНОЇ КОМІСІЇ І МЕДІАТОРІВ

Визначення

1. У даному Кодексі Поведінки:
 - (a) «arbitrator» (арбітр) позначає члена арбітражної комісії, що скликано згідно Статті 307 даної Угоди;
 - (b) «mediator» (медіатор) позначає особу, що здійснює процедуру медіації згідно Главі 15 (Принцип медіації) Розділу IV;
 - (c) «candidate» (кандидат) позначає фізичну особу, чие ім'я є у списку арбітрів згідно Статті 323 даної Угоди, і хто розглядається для вибору на посаду члена арбітражної комісії згідно Статті 307 даної Угоди;
 - (d) «assistant» (помічник) позначає особу, яка за умовами призначення арбітром чи медіатором проводить дослідження або допомагає арбітру чи медіатору;
 - (e) «proceeding» (судочинство), якщо не зазначено інше, позначає діяльність арбітражної комісії або медіацію;
 - (f) «staff» (персонал), по відношенню до арбітра чи медіатора, позначає осіб, якими вони керують, але не помічників.

Обов'язки щодо процесу

2. Кожен кандидат і арбітр чи медіатор має уникати зловживань повноваженнями, повинен бути незалежним та неупередженим, повинен уникати прямого або непрямого конфлікту інтересів і має дотримуватись вищих стандартів поведінки таким чином, щоб це сприяло незалежності, неупередженості та принципам врегулювання суперечок. Колишні кандидати, арбітри чи медіатори повинні дотримуватись зобов'язань, зазначених у параграфах 15, 16, 17 і 18 даного Кодексу Поведінки.

Зобов'язання щодо оприлюднення

3. Завчасно підтвердженню його/її вибору на посаду арбітра або медіатора, кандидат має оприлюднити будь-який інтерес, стосунки або обставини, які імовірно впливатимуть на його/її неупередженість чи можуть створити враження зловживання або небезсторонності. У зв'язку із цим кандидат має докласти усіх можливих зусиль, щоб стояти осторонь будь-яких інтересів, стосунків та обставин.
4. Кандидат і арбітр чи медіатор повинен передати інформацію щодо дійсного або можливого порушення даного Кодексу Поведінки виключно Торговому Комітету на розгляд Сторін.
5. У разі вибору на дану посаду арбітр чи медіатор повинен як і раніше докладати усіх можливих зусиль, щоб стояти осторонь будь-яких інтересів, стосунків та обставин згідно пункту 3 даного Кодексу Поведінки, та повинен оприлюднити їх у разі існування. Зобов'язання щодо оприлюднення є тривалим обов'язком, який вимагає від арбітра чи медіатора не приховувати подібні інтереси, стосунки або обставини, що можуть виникнути на будь-якому етапі процесу. Член комісії повинен оприлюднити подібні інтереси, стосунки або обставини шляхом письмового інформування Торгового Комітету на розгляд Сторін.

Обов'язки членів комісії чи медіаторів

6. У разі вибору арбітр чи медіатор повинен обережно, оперативно, старанно та справедливо виконувати його/її обов'язки впродовж усього процесу слухання.
7. Арбітр чи медіатор повинен розглядати тільки ті питання, що виникають у процесі слухання і є необхідними для прийняття постанов комісії; він не може передавати дані обов'язки будь-кому.
8. Арбітр чи медіатор повинні здійснити відповідні кроки, щоб переконатися, що його/її помічники та персонал ознайомлені з параграфами 2, 3, 4, 5, 16, 17 і 18 Кодексу Поведінки та виконують їх.
9. Без обмеження розуміння Статті 330 даної Угоди арбітр чи медіатор не повинен стосовно обговорювати питання слухання за відсутності однієї із Сторін.

Незалежність та неупередженість арбітрів чи медіаторів

10. Арбітр чи медіатор повинен бути незалежним і неупередженим та уникати дій, що можуть створити враження зловживання або небезсторонності і не повинен керуватися власними інтересами, зовнішнім тиском, політичними поглядами, протестами громадськості і лояльністю до Сторони або страхом критики.
11. Арбітр чи медіатор не повинен прямо або опосередковано виконувати будь-які зобов'язання або приймати заохочення, що можуть будь-яким чином впливати (або вдавати такий вигляд) на сумлінне виконання його/її обов'язків.
12. Арбітр чи медіатор не може використовувати своє положення у арбітражній комісії на власну користь або у приватних інтересах і має уникати дій, які можуть справити враження, нібито інші особи займають особливе положення і тому можуть впливати на його/її дії.

13. Арбітру чи медіатору не дозволено мати фінансові, ділові, професійні, сімейні або соціальні стосунки чи зобов'язання, що можуть впливати на його дії або твердження.
14. Арбітр чи медіатор повинен уникати будь-яких стосунків або утворення фінансових інтересів, які імовірно впливатимуть на його/її неупередженість чи можуть створити враження зловживання або небезсторонності.

Обов'язки колишніх арбітра або медіатора

15. Усі колишні арбітри чи медіатори повинні уникати дій, що можуть створити враження, нібито дані особи діють упереджено під час виконання власних обов'язків або отримують переваги від будь-якого рішення чи постанови арбітражної комісії або від консультативного висновку.

Конфіденційність

16. Ніхто з чинних або колишніх арбітрів чи медіаторів не повинен будь-коли оприлюднювати або використовувати внутрішню інформацію стосовно судочинства або інформацію, що отримано під час засідань, окрім тих випадків, коли це здійснюється в інтересах судочинства, і ні в якому разі не може розповсюджувати таку інформацію на власну або чиясь користь або з метою заподіяння шкоди інтересам інших осіб.
17. Арбітр не повинен оприлюднювати постанов або частин постанов арбітражної комісії раніше, ніж їх буде опубліковано, згідно даної Угоди.
18. Арбітр чи колишній арбітр не повинен будь-коли оприлюднювати інформацію щодо засідань комісії або точок зору арбітрів.